

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Rónai László ügyvéd (fél címe 2) által képviselt I.rendű felperes neve I. rendű és I.rendű felperes nevének II. rendű (mindketten I.rendű felperes címe) felpereseknek, a dr. Mészár Éva jogtanácsos által képviselt Budapest, III. kerület Óbuda-Békásmegyer Önkormányzata (alperes címe) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében, a Fővárosi Törvényszék 2012. május 31. napján meghozott, 2.P.632.983/2004/101. számú ítélete ellen, a felperesek részéről 103. és 104. sorszám alatt, az alperes részéről 102. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja, és az alperes által az I. rendű felperesnek fizetendő tőke összegét 3.414.000 (hárommilliónégyszáztizennégyezer) Ft-ra leszállítja. Az alperes által a felpereseknek fizetendő 14.700 (tizennégyezer-hétszáz) Ft perköltséget 161.357 (százhatvanegyezer-háromszázötvenhét) Ft-ra felemeli.

Kötelezi az I. rendű felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 250.000 (kettőszáz-ötvenezer) Ft elsőfokú perköltséget. A le nem rótt kereseti illetékre vonatkozó rendelkezést akként változtatja meg, hogy az I. rendű felperest 572.000 (ötszázhetvenkettőezer) Ft, a II. rendű felperest 108.000 (száznolcezer) Ft megfizetésére kötelezi az államnak külön felhívásra, míg a fennmaradó 220.000 (kétszázhuszezer) Ft kereseti illetéket az állam viseli. Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az I. rendű felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 175.000 (százhetvenötezer) Ft, és a II. rendű felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 50.000 (ötvenezer) Ft másodfokú perköltséget.

A le nem rótt fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A felperesek végleges keresetük szerint 65.187.000 forint kártérítés, valamint 2004. június 3-ától késedelmi kamat megfizetésére kérték kötelezni az alperest. Kárukból 16.461.000 forint ingókárt és az ingatlanuk 13.000.000 forint összegű értékcsökkenését egyetemleges jogosultként kérték megtéríteni. Az I. rendű felperes 30.726.000 forint vagyoni és 5.000.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetését is kérte. Előadták, hogy a szám alatti ingatlan tulajdonosai. Az ingatlanuk felett található utcabeli építkezéseket követően a csapadékvíz lefolyásának iránya megváltozott. Az alperes a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 8. §-a, valamint a vízgazdálkodásokról szóló 1995. évi LVII. törvény 4. § (1) bekezdésében meghatározott kötelezettsége ellenére nem gondoskodott a csapadékvíz megfelelő elvezetéséről. Ennek következtében a 2004. június 3-án és 20-án lezúdult nagy mennyiségű eső miatt az ingatlanuk alsó részén található garázs beázott. Előadták, hogy az 'A' Kft-nek megalakulása óta mindketten tagjai, az I. rendű felperes pedig a vezető tisztségviselője is. A Kft. és a között szerződés jött létre az című zenés színpadi mű hangfelvétele terjesztésének megszervezésére. A legyártott CD-ket az ingatlanukban található garázsban raktározták, azok azonban a beázás következtében használhatatlanná váltak. A Kft. a megrendelői felé a szerződéses kötelezettségeit teljesíteni nem tudta, ennek következtében a működése ellehetetlenült, és jóhíre sérült. Az alperessel szembeni vagyoni és nem vagyoni kárigényét az I. rendű felperesre engedményezte.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Az engedményezési szerződés tartalmi hiányosságai miatt vitatta az I. rendű felperes aktív perbeli legitimációját. Álláspontja szerint a bekövetkezett kárért nem felel. A csatornát ugyanis 2004 márciusában átmosatta, a utcai építkezéssel kapcsolatban pedig az építés hatósága az engedélyezési eljárás során felhívta az építető figyelmét arra, hogy milyen magatartást kell az építési munkálatok során tanúsítania. Hivatkozott arra is, hogy a felperesek a kárigénye a vagyonbiztosításuk alapján kielégítést nyert. Állította továbbá, hogy a káruk bekövetkezésében közrehatottak, amennyiben garázs rendeltetésű helyiséget használtak raktárként, és a korábbi beázások ellenére az értékes hanganyagot az ingatlanuk legmélyebben fekvő részében tárolták.

Az elsőfokú bíróság ítéletével az alperest a felperesek, mint együttes jogosultak javára 13.000.000 forint, továbbá az I. rendű felperes javára 3.914.000 forint és ezek után 2004. június 3-ától késedelmi kamat megfizetésére kötelezte, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte az alperest a felperesek javára 14.700 forint, valamint 607.420 forint + áfa perköltség megfizetésére. Ugyanakkor a felpereseket kötelezte az állam felhívására 900.000 forint le nem rótt illeték megfizetésére.

Indokolásában a kirendelt szakértők közös véleménye alapján tényként állapította meg, hogy a felperesek ingatlanára a felhőszakadás miatt lezúduló nagy mennyiségű esővíz a közterületről befolyt. Ennek oka pedig az volt, hogy alperes a csatorna karbantartására vonatkozó törvényi kötelezettségének nem tett eleget, a

..... utcai építkezésről lemosódó építési törmelék pedig eltömítette a levezető csatornákat. Megállapította, hogy a felperesek 2003. őszétől kezdődően igazoltan több bejelentést tettek az önkormányzat felé. A probléma pedig 2008-ban azt követően szűnt meg, hogy az alperes megrendelése alapján a Művek a víznyelő sorrácsokat és hordalékfogó műtárgyakat kitisztította, és a felperesek ingatlana előtt húzódó közel kilencven éves csatorna szakaszt pedig kicserélte. Álláspontja szerint az alperes a felelősség alól nem tudta magát kimenteni. Az építéshatóságának a utcai építkezéssel kapcsolatos intézkedései és határozatait ugyanis nem találta relevánsnak, azon okból kifolyólag, hogy a per alperese nem az építéshatóság, hanem az önkormányzat volt.

Megállapította, hogy a csatolt engedményezések közül a 2009. évben kelt szerződés érvénytelen, mert ekkor a társaság már felszámolás alatt állt és a vagyonról csak a felszámoló rendelkezhetett volna. A 2004. július 28-i szerződés pedig a követelés behajtására irányult, és perbizománynak minősült. A 2006. február 18-i megállapodás ugyanakkor tartalmilag megfelelő volt, és a 2003. és 2006. közötti beázásokkal összefüggő valamennyi kárigény érvényesítésére feljogosította az I. rendű felperest.

Utalt arra, hogy az alperes nem vitatta azt a felperesi előadást, hogy a beázás során 3414 db CD károsodott, ezért 1.000 forintos darabárral számolva 3.414.000 forint megfizetésére kötelezte. Alaptalannak találta az alperes kárenyhítési kötelezettség elmulasztásával kapcsolatos védekezését. Megállapította ugyanis, hogy a káresemény idején a cég székhelye a felperesek lakóhelyével volt azonos, melynek garázsát a felperesek szabadon használhatták raktár vagy iroda céljára. Kiemelte ugyanakkor, hogy a felperes semmilyen módon nem bizonyította, hogy a CD-k értékesítésének elmaradásából 30.726.000 forint kára keletkezett.

A kirendelt ingatlanforgalmi szakértő véleménye alapján kétséget kizáróan bizonyítottanak találta, hogy a felperesek ingatlanának értéke a 2004. júniusi felhőszakadással összefüggésben 13.000.000 forinttal csökkent, mert a perbeli időszakban a csapadékvíz azt bármikor eláraszthatta, és ez a veszélyhelyzet forgalmi érték csökkenést eredményezett. Megállapította, hogy az több, mint 2.000.000 forint biztosítási összeget fizetett ki a felperesek részére az építményben, valamint az ingóságaikban keletkezett kárukra. Utalt arra, hogy a perben még igazságügyi szakértő bevonásával sem sikerült a felpereseknek azt bizonyítaniuk, hogy a biztosítási összeggel rendezett károkon túl milyen további ingókáruk keletkezett.

Megállapította, hogy Az előadásának sikere ellenére az 'A' Kft. a CD-k megrongálódása miatt a-zal kötött szerződést nem tudta teljesíteni, és ez a cég jóhírének sérelmét okozta. Ezzel összefüggésben azonban 500.000 forintot meghaladóan a felperes nem vagyoni kárigényét eltúlzottnak találta.

A perköltség tekintetében a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján rendelkezett. Megállapította, hogy a felperesek pernyertessége mintegy 4 %-os volt, ezért az előlegezett 366.720 forint szakértői költségből az alperes 14.700 forintot köteles megtéríteni. Az alperest ugyanakkor az ügy bonyolultságára és a terjedelmes bizonyításra is 607.420 forint + áfa ügyvédi munkadíj megfizetésére kötelezte. Megállapította, hogy a pervesztességük arányában a le nem rótt teljes kereseti illetéket a felperesek kötelesek megfizetni.

Az ítélettel szemben a felperesek és az alperes is fellebbezéssel éltek. Az alperes fellebbezésében az ítélet részbeni megváltoztatását és a felperesek 'A' Kft-vel kapcsolatos keresetének elutasítását kérte. Fellebbezésében azt hangsúlyozta, hogy mindvégig vitatta a kárigény jogalapját, a károsodás mértékét és az engedményezési szerződéseket. Utalt arra, hogy a felperesek előadását az 'A' Kft-vel kapcsolatos igény tekintetében megalapozatlanul fogadta el tényként az elsőfokú bíróság, mert a biztosító 2004. június 25-i kárfelvételi jegyzőkönyve szerint a CD-ket tartalmazó dobozok közül 14 sértetlen és 31 doboz sérült. A jegyzőkönyv szerint a tételes pontosítás a szemle után történik, erről azonban nincsen tudomása, és ennek a ténynek a bizonyíthatlansága nem eshet a terhére.

A felperesek fellebbezése elsődlegesen ugyancsak az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatására, a tönkrement CD-k tekintetében az alperes marasztalása tőkeösszegének 19.203.750 forintra, a nem vagyoni kártérítés összegének 5.000.000 forintra való felemelésére, és az alperesnek a tönkrement ingóságok miatt 8.373.000 forintban és késedelmi kamatában való marasztalására irányult. Kérték továbbá az alperes marasztalását a teljes perköltségükben. Másodlagosan a Pp. 252. § (2) bekezdése alapján az ítélet hatályon kívül helyezését indítványozták. Ez utóbbi kérelmüket az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak megsértésével indokolták. Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe a szakértő számítását a tönkrement CD-k és egyéb ingóságok tekintetében. Figyelmen kívül hagyta továbbá, hogy az 'A' Kft. jóhírének sérelme nem csupán az elkészített CD-k értékesítésének elmaradásában, de abban is megnyilvánult, hogy az eredeti master-szalagok, továbbá nyomdatermékek, és fotók megsemmisülése miatt olyan súlyosan hátrányos helyzetbe került, ami végül a felszámolásához vezetett. Utaltak arra, hogy a szerződéses kapcsolat a színház és a társaság között megszakadt és a társaság korábbi több neves ügyfelét sem tudta már kiszolgálni. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a vagyoni károkat bizonyíthatatlannak tartotta. Álláspontjuk szerint a CD-ken kívül a szakértő 10.373.000 forint összegű kárt állapított meg, amelyből levonva a biztosító által megtérített 2.000.000 forintot, a fennmaradó 8.373.000 forint kár megtérítésére kellett volna alperest kötelezni. Sérelmezték, hogy az elsőfokú bíróság nem adott tájékoztatást arról, hogy az alperes által nem vitatott szakvélemény ellenére további szakértői bizonyítást tart szükségesnek. Hangsúlyozták, hogy az alperes a saját felróható magatartására hivatkozik, amikor a károsult vagyontárgyak listáját vitatja. Ugyanis felhívás ellenére sem volt hajlandó megsemmisíteni az épületben, illetve berendezési és felszerelési tárgyakban esett károkat. A CD-k tekintetében utaltak arra, hogy azal kötött szerződés alapján a társaság annak ellenére köteles volt kifizetni a CD-k darabonkénti 4.500 forint + áfa összegét, hogy a bevétel az eladások után nem folyt be hozzá. Ezért ebből eredően 4.500 forint + áfa/db összegű kár megtérítésére tartottak igényt. A perköltség vonatkozásában kifejtették, hogy a megítélt összeg a követelt összeg 25 %-a, ezért az elsőfokú bíróság tévesen határozta meg pernyertességük arányát 4 %-ban. Álláspontjuk szerint a Pp. 81. § (2) bekezdése alapján a perköltséget teljes egészében alperesnek kellett volna viselnie. A le nem rótt kereseti illeték viselésével kapcsolatos rendelkezés pedig azért téves, mert pernyertesség arányától

függetlenül teljes illeték megfizetésére kötelezi őket.

A felek fellebbezési ellenkérelme az ellenérdekű fél fellebbezésével érintett körben az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

A Fővárosi Ítéltábla nem érintette az alperest 13.000.000 forintban és annak késedelmi kamatában marasztaló, továbbá a 8.373.000 forintot meghaladó ingókárukat és az I. rendű felperesnek a 19.203.750 forintot meghaladó vagyoni kárigényét elutasító rendelkezését, amelyek fellebbezés hiányában a Pp. 228. § (4) bekezdése szerint első fokon jogerőre emelkedtek.

A felperesek fellebbezése a perköltség kivételével alaptalan volt, míg az alperes fellebbezése részben, a nem vagyoni kártérítés tekintetében volt megalapozott.

A felperesek fellebbezési kérelmeinek sorrendjétől függetlenül az ítéltáblának elsődlegesen azt kellett vizsgálnia, hogy van-e ok az ítélet hatályon kívül helyezésére. A felperesek a bizonyítékok téves értékelését, és a szakvélemény aggályosságával és a további szakértői bizonyítás szükségességével kapcsolatos tájékoztatás hiányát jelölték meg a hatályon kívül helyezés iránti kérelmük indokaként. Utóbbival kapcsolatban az ítéltábla azt emeli ki, hogy erre vonatkozóan az elsőfokú bíróságot a külön tájékoztatás kötelezettsége a Pp. 3. § (3) bekezdése, és az 1/2009. (VI. 24.) PK vélemény szerint nem terhelte. A bizonyítékok téves értékelése miatt pedig nincs helye az ítélet hatályon kívül helyezésének, ha a helyes döntéshez szükséges adatok egyébként rendelkezésre állnak. Az ítéltábla lényeges eljárási szabálysértést nem észlelt, és további bizonyítás lefolytatását sem tartotta szükségesnek. Ezért nem látott indokot a Pp. 252. § (2)-(3) bekezdése alapján az ítélet hatályon kívül helyezésére.

A felülbírálat Pp. 253. § (3) bekezdése szerinti korlátaira figyelemmel a fellebbezési eljárásban már nem volt vitás, hogy az alperes felelőssége fennáll a felperesek beázása folytán keletkezett károk megtérítéséért. A fellebbezések alapján az ítéltáblának abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a megjelölt károk mennyiben vonhatók az alperes felelősségi körébe, illetve összegszerűségük megalapozott-e.

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság engedményezéssel kapcsolatos álláspontját annyiban osztotta, hogy a 2004. július 28-án és 2009-ben kötött szerződések az elsőfokú ítéletben megjelölt alaki-tartalmi hiányosságok miatt a követelés átruházására nem voltak alkalmasak. Az ítéltábla viszont nem értett egyet az elsőfokú bírósággal abban, hogy a 2006. február 18-i engedményezési szerződés alapján az I. rendű felperes vagy a felperesek az 'A' Kft-t illető kártérítés anyagi jogi jogosultjává váltak. Az engedményezés ugyanis a követelés átruházását jelenti a Ptk. 328. § (1) bekezdése értelmében. A kérdéses szerződés viszont a tartalma szerint csak az abban megjelölt követelések behajtásának és átvételének „engedményezésére” vonatkozott, ami nem eredményezett anyagi jogi jogutódlást.

Az ítéltábla álláspontja szerint ugyanakkor volt olyan megállapodás, amely az engedményezés tartalmi követelményeinek megfelelt. Az 'A' Kft. 2004. július 1. napján hozott és taggyűlési jegyzőkönyvbe foglalt 3. számú határozat értelmében ugyanis a társaság a 3414 sérült CD-vel kapcsolatos 15.363.000 forintos kártérítési igényét a felperesekre engedményezte. Ezt a határozatot az I. rendű felperes mellett a Kft. másik tagja is aláírta, ezért a megállapodás a Ptk. 221. § (3) bekezdése szempontjából sem volt kifogásolható.

Az érvényesen létrejött szerződés tehát a Kft. egyéb kártérítési követelésének engedményezésére nem terjedt ki. A Kft. nem vagyoni kárigényének I. rendű felperes által való érvényesítése azonban más okból sem volt lehetséges. Ennek akadályát képezte, hogy a nem vagyoni kártérítés a személyiséget ért sérelmek esetére rendelt polgári jogi jogvédelmi eszköz, mint ilyen személyhez kötött és kizárólag személyesen érvényesíthető. A Ptk. 85. § (1) bekezdése ugyanis kimondja, hogy a személyhez fűződő jogokat - a (2) és (3) bekezdésben foglalt kivételekkel - csak személyesen lehet érvényesíteni. A kivételek között a Ptk. 85. § (2) bekezdése a cselekvőképtelen, illetve ismeretlen helyen távollévő személy jogvédelmével kapcsolatos rendelkezéseket szabályozza. A (3) bekezdés pedig a meghalt személy emléke megsértésének esetére teremti meg a bíróság előtti igényérvényesítés lehetőségét. A jogok személyes érvényesíthetősége kiterjed a jogokból eredő rendelkezési jog gyakorlására, valamint a bírósági jogérvényesítés lehetőségére is. A Kft. személyhez fűződő jogsértelme miatt maga nem fordult bírósághoz, ezért az engedményes perindítása a Ptk. 85. § (1) bekezdése alapján kizárt volt.

A Ptk. 329. § (1) bekezdése szerint az engedményezéssel az engedményes a régi jogosult helyébe lép. Az engedményezéssel alanyváltozás következik be az alapul szolgáló polgári jogi jogviszonyban. Az engedményes azonban nem általános jogutóda az engedményezőnek, kizárólag az engedményezett követelés érvényesítésére válik jogosulttá. Az I. rendű felperes az engedményezési szerződés alapján 15.363.000 forint összegű vagyoni kártérítés érvényesítésére vált jogosulttá. Az 'A' Kft. ezt meghaladó kárának megtérítésére irányuló igény tekintetében a perbeli legitimációja hiányzott (BH2008. 128).

Az ítéltábla egyebekben az elsőfokú bíróságnak a CD-kkel kapcsolatos kárigényre vonatkozó döntését megalapozottnak találta. Ezzel összefüggésben azt emeli ki, hogy az I. rendű felperes a CD-k darabonkénti 4.500 forint + áfa előállítási költségét érvényesítette kárként. A felperesek által becsatolt szállítólevelek azonban nem Az CD-kel kapcsolatos költségek felmerültét igazolták. A hivatkozott (72. szám alatti) átvételi elismervények pedig semmilyen adatot nem tartalmaztak Az CD-k előállítási költségére nézve. Azal kötött szerződés alapján az 'A' Kft.-t színházi értékesítés esetén darabonként 1.000 forint + áfa díj illette volna meg. Egyéb értékesítés esetén a kiadó felé royalty fizetésére volt köteles, azt azonban nem igazolta, hogy a jogdíjat a tönkrement CD-k után is meg kellett fizetnie.

Az alperes fellebbezésére tekintettel az ítéltábla még azt emeli ki, hogy a biztosító kárfelvételi jegyzőkönyvét követően, a 72. sorszám alatt csatolt 2004. június 28-i e-

mail üzenet szerint az I. rendű felperes a vállalt kötelezettségének eleget tett, és bejelentette, hogy kartondobozban tárolt valamennyi CD vizet kapott és tönkrement.

Erre figyelemmel sem az elsőfokú bíróság által megállapított sérült CD-k darabszámának, sem pedig ebből eredően az Kft.-t ért és az I. rendű alperesre engedményezett kár összegének megváltoztatására nem volt lehetőség.

Az ingókárok tekintetében az elsőfokú bíróság következtetésével az ítélet tábla egyetértett, döntésének jogi indokait azonban csak részben osztotta. Álláspontja szerint a felperesek a számos olyan vagyontárgy értékének a megtérítését is követelték, melyek - a biztosító felé tett kárbejelentésük szerint (88. szám alatt) - ténylegesen az 'A' tulajdonát képezték. A cég tulajdonát képező ingóságokban esett kár vonatkozásában érvényes engedményezési szerződéssel nem rendelkeztek, ezért az ebből eredő kárigény érvényesítésére nem voltak jogosultak. A fennmaradó ingóságok szakértő által megállapított értéke ugyanakkor 1.177.000 forint volt (műszaki cikkek: 390.000 forint, bútor: 449.000 forint, ruhanemű: 338.000 forint) amely alatta maradt annak az összegnek, amelyet a biztosító ingókárra a felpereseknek már kifizetett (a 80/A/2. alatti kárösszesítő szerint 1.485.675 forint).

A felperesek a 65.187.000 forint kártérítésből 29.461.000 forintot követeltek egyetemlegesen, míg a további 35.726.000 forintra kizárólag az I. rendű felperes tartott igényt. A felek pernyertessége-pervesztessége arányának a meghatározása során ezért az I-II. rendű felperesek keresete között mutatkozó jelentékeny eltérésre figyelemmel kellett lenni. A felperesek fellebbezése helytálló volt annyiban, hogy a közös pernyertességük aránya az elsőfokú bíróság által megállapítottnál magasabb volt, ezért a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján az általuk előlegezett szakértői díj nagyobb arányú megfizetését igényelheték. Az I. rendű felperes ugyanakkor pervesztessége nagyobb arányára tekintettel a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján köteles volt az alperesnek perköltséget fizetni. Az ítélet tábla a Pp. 81. § (2) bekezdésének alkalmazását nem látta indokoltnak, mert az alperest a felperesek kereseti követelésénél jelentősen alacsonyabb összegben marasztalta. A feljegyzett kereseti illeték megfizetésére azonban az Itv. 74. § (3) bekezdése folytán alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján a felperesek valóban csak pervesztességük arányában voltak kötelezhetők.

Mindezekre tekintettel az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta.

A fellebbezéseik eredményességét figyelembe véve az ítélet tábla a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján a felpereseket kötelezte az alperes jogi képviselőjének ellátásával összefüggésben a másodfokú eljárásban felmerült perköltségének megfizetésére.

A felperesek a fellebbezési eljárásban már a személyes költségmentesség kedvezményében részesültek. Erre tekintettel, valamint az alperes Itv. 5. § (1) bekezdés b) pontja szerinti személyes illetékmentessége folytán a le nem rótt

fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján teljes egészében az állam viseli.

, 2013. július 3.

Világhyiné Dr. Böcskei Terézia s. k.
a tanács elnöke

Dr. Csóka István s. k.
Sándor s. k.
előadó bíró

Dr. Lente
bíró

A kiadmány hitelül:

.....
tisztviselő